Vihreä kasvu
Mika Tuuliainen

13.6.2022

U 33/2022 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle sirusäädös Euroopalle paketista
Talousvaliokunta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK (myöh. EK) kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston kirjelmästä sirusäädös Euroopalle paketista.

EK kannattaa valtioneuvoston kirjelmässä esitettyjä päähuomioita ja korostaa erityisesti seuraavia näkökulmia:

- **Siruja Euroopalle -paketti on tärkeä ja oikea-aikainen** Euroopan puolijohde -ekosysteemin vahvistamiseksi. Sirujen heikko saatavuus oli ongelma jo ennen koronakriisiä ja niiden tarve kasvaa tulevaisuudessa vielä huomattavasti. **Huomiota pitää kiinnittää mikrosirujen valmistuksen lisäksi koko toimitusketjuun**, kuten raaka-aineisiin ja antureihin.

- Puolijohdealan kasvu Euroopassa ei voi perustua edes pääosin julkiseen rahoitukseen. EU:ssa **toimintaympäristön** pitää olla **avoin ja houkutteleva yksityisille investoinneille**.

- Puolijohteiden saatavuuden näkökulmasta on välttämätöntä, että **EU:n yhteiset sisämarkkinat** ja tavaroiden vapaa liikkuvuus **toimivat** myös kriisin aikana. Vain siten Euroopassa tapahtuva tuotanto tuo lisäarvoa muille eurooppalaisille yrityksille.

- Puolijohteisiin investoidaan vahvasti myös EU:n ulkopuolella. **Yhteistyö EU:n ulkopuolisten maiden kanssa on** myös jatkossa **väistämätöntä**. Ei ole realistista eikä suositeltavaakaan hoitaa kaikkea puolijohteiden toimitusketjuihin liittyvää valmistusta Euroopassa. Siksi EU:ssa on **panostettava kunnianhimoisesti kaupan vapauttamiseen EU:n ulkopuolella** ja luotava siten yrityksille paremmat edellytykset hajauttaa toimitusketjujaan.

- Komission esityksessä ehdotetaan hyvin poikkeuksellisia toimenpiteitä. EK esittää huolen mahdollisesta tukikilpailusta liittyen ehdotettuihin integroituihin tuotantolaitoksiin ja avoimiin tilausvalmistajiin. Komission ehdotus kohdentaa valtiontukisääntelyn keventämistä yhdelle toimialalle mukaan lukien tuki laatuaan ensimmäisille tuotantolaitoksille (100 % rahoitusvajeesta), tässä tapauksessa puolijohdealalle, on hyvin erityislaatuinen. **Valtiontuissa fokuksen pitäisi olla TKI-toiminnassa.** Vain hyvin poikkeuksellisissa ja rajatuissa

tapauksissa valtiontukia pitäisi myöntää varsinaiseen tuotantoon, sillä riski markkinavääristymiin on suuri. Huolena on myös, että mikrosiruja koskevat poikkeukset ovat päänavaus löysemmälle valtiontukipolitiikalle muilla aloilla.

- **Suhtaudumme hyvin varauksellisesti julkisen sektorin mahdollisiin erittäin interventionistisiin toimiin yrityksissä**. Komissio ehdottaa, että kriisitilanteessa yrityksen ulkopuolelta voitaisiin ohjata yritysten tilauksia eikä yrityksen tarvitsisi noudattaa tekemiään sopimuksia.

- Tietopyyntöjen osalta on varmistettava, että niiden sisältö on rajattu tarkkaan eikä yritysten hallinnollinen taakka saa kasvaa tarpeettomasti. On myös välttämätöntä **huolehtia liikesalaisuuksien ja muiden luottamuksellisten tietojen suojasta**.

- Jos koordinoiva elin, Euroopan puolijohdeneuvosto, perustetaan, teollisuudella tulee olla pysyvä edustus puolijohdeneuvoston kokoonpanossa.

- Kriisitilanteessa Euroopan puolijohdeneuvosto voisi neuvoa käynnistämään siruihin liittyvän vientivalvontajärjestelmän. Kiireellisenä toimena komissio pystyy tekemään päätöksen itse, mikä tekee siitä ennakoimattoman välineen. Kun jäsenmaita kuullaan jälkikäteen, päätöstä on enää hankala muuttaa.

- **Komissio ei ole laatinut sirusäädöspaketista vaikutusten arviointia**, vaikka kyse on merkittävästä aloitteesta, jolla voi olla huomattavia vaikutuksia myös muille aloille. Aloitteen seuraukset on arvioitava myös muihin ohjelmiin, joiden rahoitukseen sirualoitteella voi olla ehdotuksen mukaisesti toteutuessaan huomattavia vaikutuksia. Myöskään ehdotuksen kielteisiä kilpailuvaikutuksia ei ole arvioitu.

- Ehdotuksen rahoituslähteet ja resursointi vaativat välttämättä selkiyttämistä. **EK:n huolena on, että sirualoitteen rahoitus heikentää Euroopan kilpailukyvyn kannalta keskeisten EU-ohjelmien**: Horisontti Eurooppa -TKI-ohjelman rahoitusta muille tärkeille teknologioille, Digitaalinen Eurooppa -ohjelman tai Verkkojen Eurooppa -ohjelmasta **rahoitusta**.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Mika Tuuliainen
Johtava asiantuntija